

Naar brede adoptie van duurzame bedrijfs- c.q. stalsystemen

Model voor innovatiesturing UDV

Onno van Eijk (WLR),
Alfons Beldman (LEI)
Regiegroep UDV 1 feb 2012

Opzet

WRR rapport innovatie vernieuwd.

■ Innovatiecapaciteit loopt achter

- *Innovatie is meer dan wetenschap en technologie.*
- *Drie processen: inventie, innovatie en diffusie*
- *Cyclisch proces: exploratie en exploitatie: wisselwerking cruciaal*
- *Innovatie als evolutie: nieuwe dingen ontstaan zonder doelgericht ontwerp vooraf. Hiervoor is nodig:*
  - Bronnen van diversiteit
  - Selectie op levensvatbaarheid
  - Efficiënt en breed toepassen
- *Inventie is nodig, maar innovatie is toepassing*

WRR rapport innovatie vernieuwd

- Openingen zijn nodig:

- 1. Openingen voor samenwerking*
- 2. Openingen voor verrassing en mislukking*
- 3. Opening voor diversiteit van nieuwe ideeën en initiatieven van uitdagers.*
- 4. Opening over grenzen van gebieden (markt, land, sector)*

WRR rapport innovatie vernieuwd

- Samenwerking erg belangrijk:
  - *Vertrouwen*
  - *Open innovatie*
  - *Netwerk: strong + weak ties*
- Innovatie is onzeker: dus geen vast stappenplan met garantie voor succes.

WRR rapport innovatie vernieuwd

■ Productie en gebruik van kennis

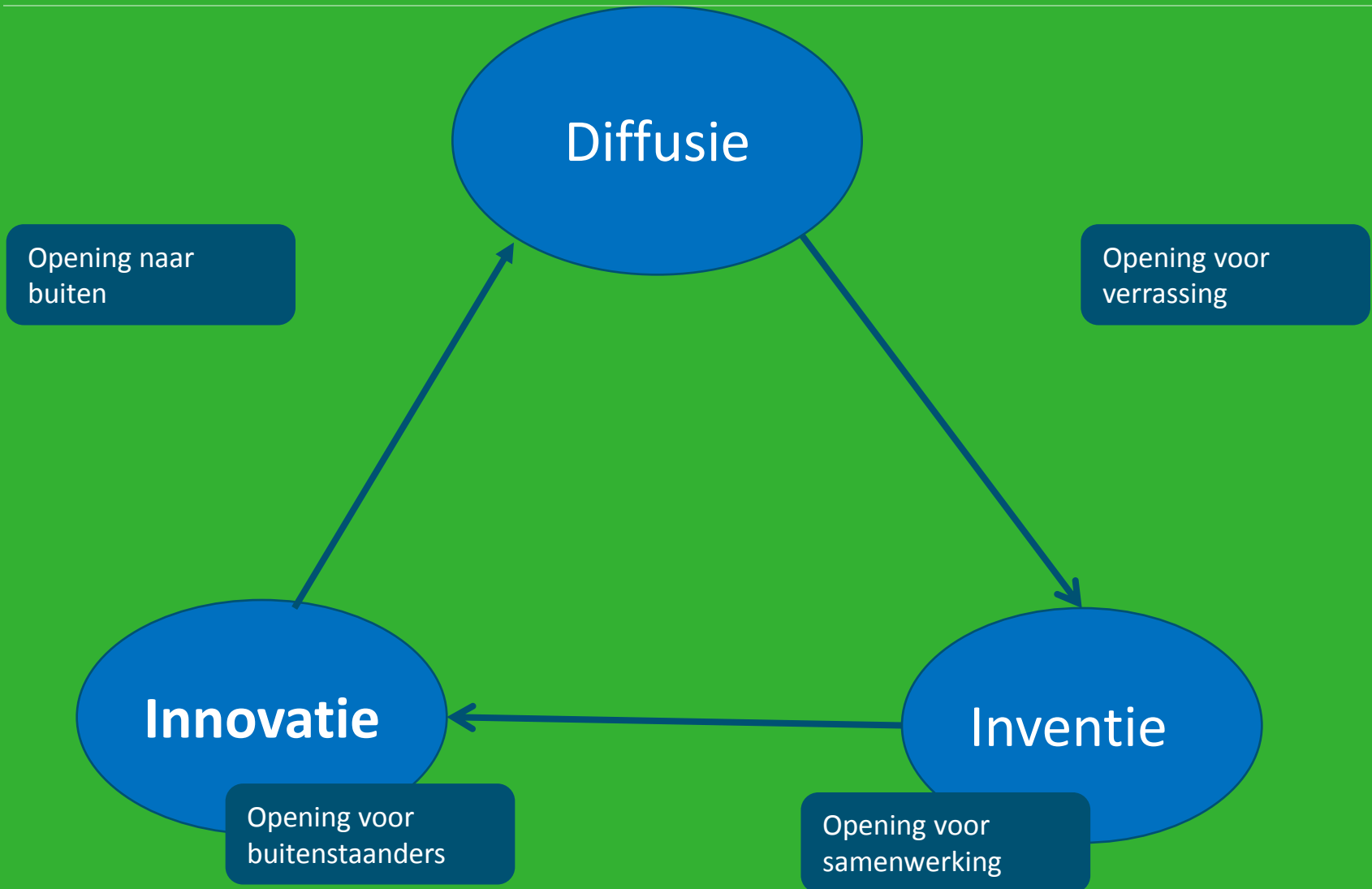
- *Bronnen voor diversiteit: wetenschap, ondernemerschap en kunst*
- *Selectie van kennis: wetenschap*
- *Diffusie kennis: communicatie, markt, **onderwijs***

■ Samenwerking onderzoek – bedrijfsleven

- *Tweerichtingsverkeer*
- *Invullen via third space (fysiek of virtueel)*
- *Aanboren lokale en diverse kennis → programmatisch aansturen*

Basismodel innovatie WRR

Pragmatisch innovatiemodel

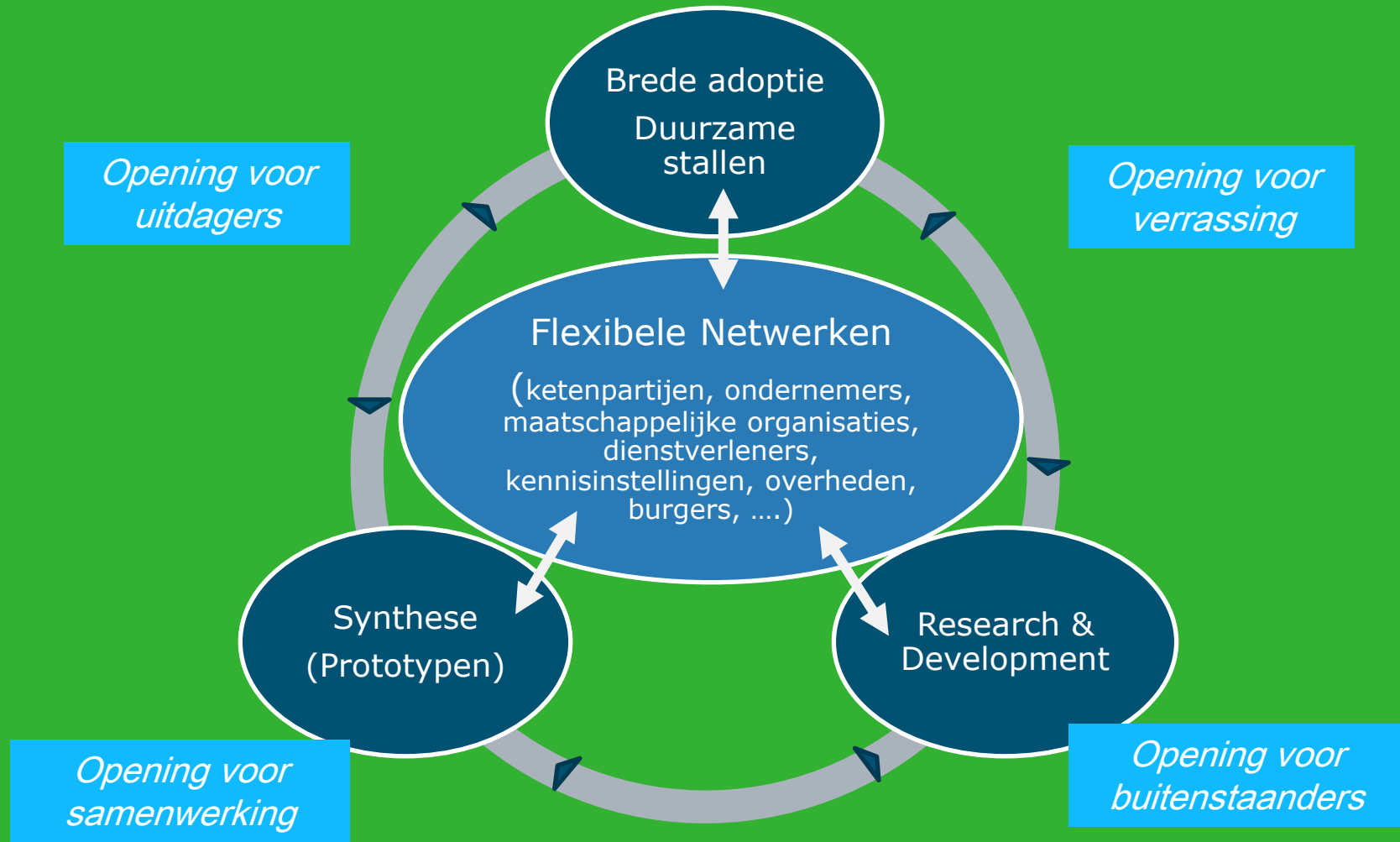

- Verklarend model ook bruikbaar voor innovatiesturing?
- **Flexibele netwerken** als verbinding tussen inventie-innovatie-diffusie
- **Cirkel** met beweging en beïnvloeding in **twee richtingen**
- Innovatie binnen een **kader**

Innovatiecyclus Varkansen¹

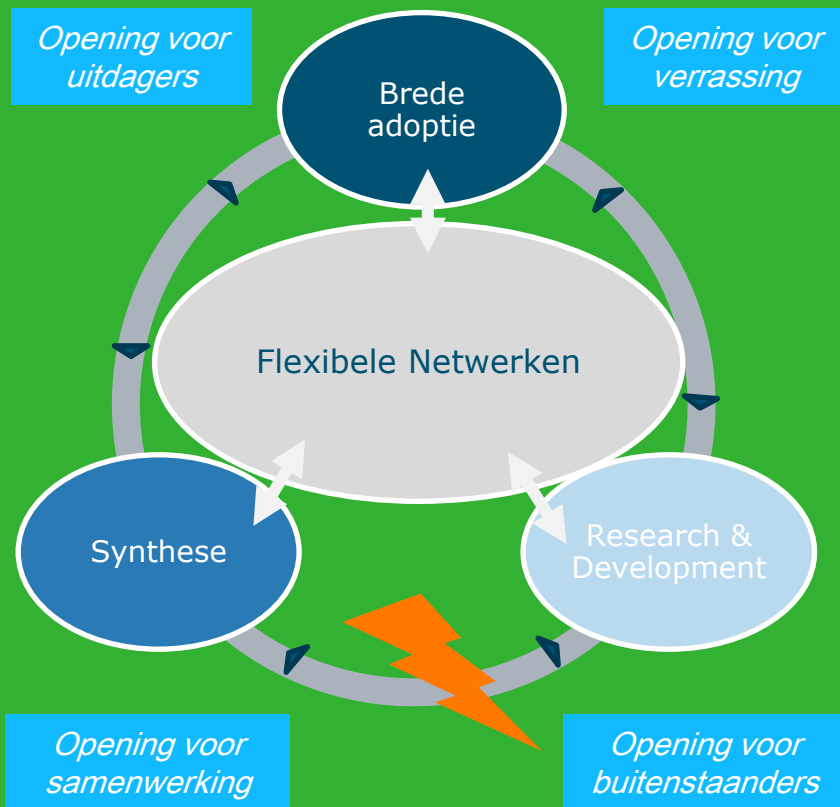

Er is niet één manier van de cyclus doorlopen

- Waar begint een cirkel?
- Met welk doel ga je bewegen?
- Welke kant op?
- Door wie geïnitieerd?
- .....

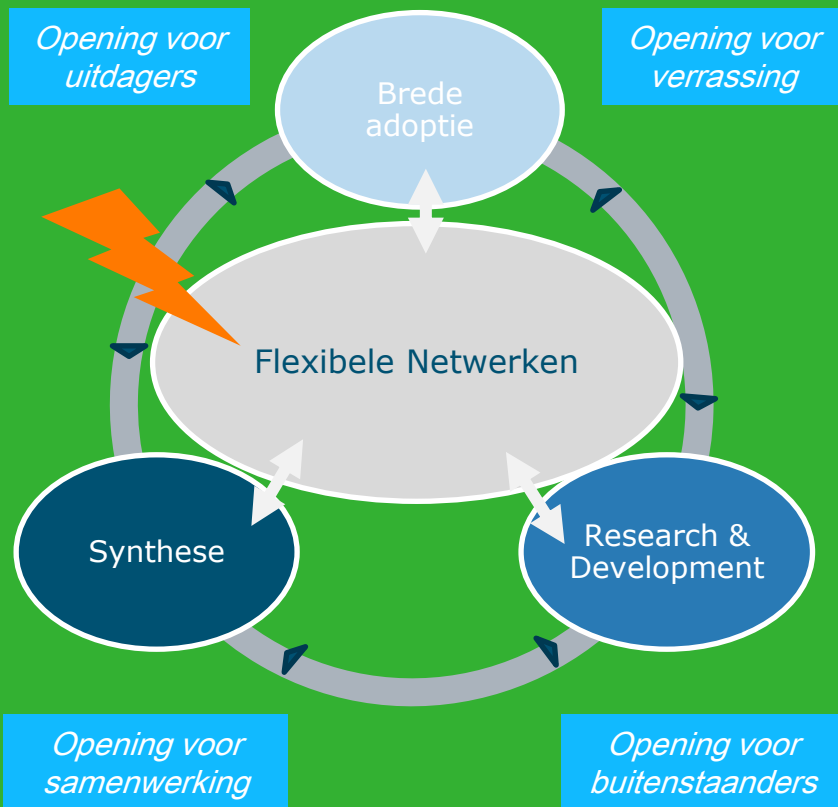
Innovatiecyclus: ketensturing

- Bijv.: opzet tussen-segment
- Start vanuit doel brede adoptie
- Ketenpartijen initiator
- Grote doelgroep, stapsgewijze verbetering
- Aandachtspunten
  - *Integraliteit*
  - *Radicaliteit*
  - *Inventies of bewezen techniek*

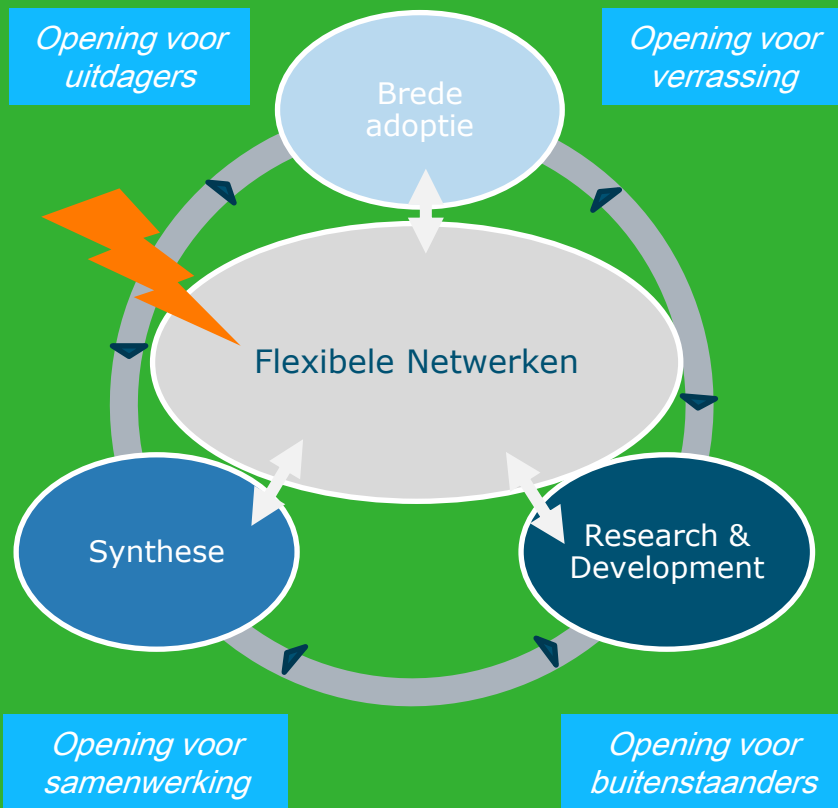
Innovatiecyclus: lead users

- Bijv: Vrije keuze stal
- Start vanuit innovatie
- Initiator: individuele ondernemer
- Individuele innovatie, zonder automatische verbreding
- Aandachtspunten
  - *Integraal duurzaam*
  - *Verdienmodel techniek & product*
  - *Boegbeeld of koploper?*

Innovatiecyclus: RIO projecten

- Bijv: Varkansen
- Start vanuit inventie
- Beleid & onderzoek initiator
- Radicale vernieuwing, kleine navolging
- Aandachtspunten
  - *Verdienmodel product en techniek*
  - *Koplopers of boegbeelden?*
  - *Van systeem naar duurzame bouwstenen*

Verschillende cycli, zijn als versnellingen op een racefiets

- Innovatieversnellingen :
  - *Praktijk adoptie: Klein tandwiel, veel meters zonder grote obstakels te nemen*
  - *Radicaal herontwerp: Groot tandwiel, meer klimkracht, minder meters*
- Verschillende versnellingen onderling verbonden. De kunst is goed schakelen
- Heeft iedereen hetzelfde beeld van heuvels in 'deze etappe' ?

Aandachtspunten

---

1. Sectoren doorlopen meerdere sporen naast elkaar, diffusie gericht en inventie- of innovatiegericht. Moeten elkaar versterken! Verbinding essentieel!
2. Netwerk van belang: wie heeft de lead, wie participeert actief. Gouden driehoek steeds betrokken maar in andere rollen → third space, co creatie bedrijfsleven en onderzoek.
3. Innovatie is meer dan techniek, ook veranderingen in structuur, cultuur en verdienmodellen.
4. Geen sector loopt hetzelfde pad, erg afhankelijk van organisatie keten (vergelijk kalversector versus varkenssector)
5. Brede adoptie belangrijk aandachtspunten:
  1. *Diversiteit ondernemers en besluitvorming (o.a. rol erfbetreders)*
  2. *Verdienmodel: niet alleen voor primaire ondernemers ook voor andere partijen*

Waarde/betekenis model voor UDV

Duiding:

- Gedeelde taal: Initiatieven toetsen en plaatsen in innovatiecyclus
- Gedeeld beeld van het landschap per sector?

Sturing:

- Openingen bewaken
  - *Buitenstaanders, verrassing, samenwerking, uitdagers*
- Scherp oog voor valkuilen
  - *algemene én specifieke*
  - *Radicaliteit vs adoptie*
  - *Systeeminnovatie vs innovatie bouwstenen*
  - *Verdienmodel techniek én product*
  - *Koplopers én boegbeelden*

Innovatiemodel verduurzaming veehouderij

---

1 februari 2012

Alfons Beldman (LEI)
Onno van Eijk (WLR)

